

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačati 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inzerate) sprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - št. 74.

Štev. 199.

V Ljubljani, v četrtek 31. avgusta 1899.

Letnik XXVII

Ljudske knjižnice.

V okrožnici z dne 3. marca 1891. l. priporoča sv. oče Leon XIII., da naj vsak katoliško navdahren mož po svojih močeh skrbi za razširjanje dobrih knjig, ki ohranijo ljudstvu vero in nrvnost. Mnogo delavnih močij je stopilo na pozorišče, mnogo jih je z večjo unemo in vstrajnostjo nadaljevalo že zapričeto delo. Brošurice, pisane v katoliškem duhu, so širile mej ljudstvom ideje večnih resnic. In ne samo brošurice, tudi znamenite razprave in obširni spisi vedno uspešneje zastopajo in branijo krščanska načela.

Pri nas družba sv. Mohorja deluje že lepo število let. Nebroj dobrih spisov je poslala mej ljudstvo. Vendar, če se vprašamo, ali že zadostujejo te knjige, moramo reči, da ne. Dandanes je pri priprostem ljudstvu želja po izobrazbi, po znanju tolika, da se gotovo ne zadovolji z ono malo knjigami na leto. V šoli se otroci marsikaj uče, česar ne razumejo. Še le pozneje v življenji se kot možje temno spominjajo onih predmetov; tedaj se hočejo o stvari natančneje poučiti. Odkodi dobiti potrebnih knjig? Da bi si jih sam nabavil, tega kmet in ubožen delavec ne moreta, in naj stanejo le nekaj novcev. Toda v družini ni samo gospodar, ki bi rad bral, tudi žena, otroci so potrebni berila. Družinski oče bi moral toraj za vsakega posameznega člana družine kupovati posebne knjige. Deček star deset let gotovo potrebuje drugačnega berila, kot njegova mati, in dorasla hčer hoče čitati kaj drugega, ko resni oče. Le malokdaj ista knjiga zadovolji celo družino.

Za vsakega nekaj bi se dobilo le v knjigarnah

in knjižnicah. Denarja ni, zato se zateka ljudstvo v književne posojevalnice; tam dobi berila na izbiro. Seveda, kako da je to berilo, zato se ne zmeni posojevalec, mar mu je samo lastnega dobička, ki je temvečji, čim več knjig prevede. Hvala Bogu, v Slovencih nismo še preveč obdarjeni s to vrsto trgovcev. In knjižnice? Da, imamo jih dovolj, skoro vsako društvo, vsak klub ima celo skladovnico knjig, katerih pa navadno ne vidi drugi, ko knjižničar. Prebere jih društven član, na čegar željo so se naročile, potem pa hajd plesnit v omaro. Koliko denarja je tu po nepotrebnem zakopanega. Ko bi se te knjižnice dale na razpolago ljudstvu, koliko bi koristile! Navadno si smejo knjige izposojati samo društveniki, toraj le majhno število ljudi. Namen knjižnic je pa gotovo ta, da se kolikor mogoče mnogo uporabljajo. Ali naj se take knjižnice otvorijo javnosti? Ne, podarijo naj se ljudstvu, ustanove naj se ljudske knjižnice!

S tem imenom razumem vsako zbirko knjig, ki je dostopna vsakomu brez razločka stanu in spola. Zato pa ne smejo v njej nikdar biti zastopane knjige, sovražne krščanstvu. Ako niso vrejene po tem načelu, potem boljše, da jih ni. Boljša najhujša tema kot varljiva lučica na brezdanjem barju. Ljudstvu morajo podajati snov, ki je v svojem bistvu dobra, resnična. Načelo: Beri vse, obdrži najboljše, velja samo za tiste ljudi, ki so že značajni, prepričani katoličani. Dandanes je pa ljudsko mišljenje tako zastrupljeno, tako nagneno k slabemu, da bi bilo hudodelstvo ljudstvu nuditi brezversko ali vsaj veri nasprotno berilo. Kdor se je v boju življenja utrdil v svojem prepričenju,

tisti bo že našel dovolj priložnosti, da se pouči o težnjah nasprotnikov.

Kakor so razširjene ljudske šole, tako bi morale biti povsodi poleg šol tudi ljudske knjižnice. Za ljudski razvoj so namreč velikega pomena, v vsakem pogledu donajajo mnogo koristi.

Po šolah se učimo brati in pisati, da si pozneje z lastnimi študijami pomoremo nadalje. Učenje različnih predmetov v šoli ni velike važnosti. Nekaj let in vsa šolska modrost izgine brez sledu. To pa ne samo pri delavcu, ki je obiskoval le ljudsko šolo, tudi srednji stanovi niso na boljsem. Vsem navadno primanjkuje prave izobrazbe, ki blaži dušo in srce. Ravno z napol izobraženimi ljudmi iz meščanstva se ne da govoriti pametne besede, ker precenjujejo tisto, kar znajo. Ako bi se jim dalo dopovedati, da je še mnogo rečij na svetu, o katerih nimajo najmanjšega pojma, potem bi še marsikdo spoznal tek našega časa, potrebo zdrave reorganizacije človeške družbe. Dajmo jim vsaj priliko, da pridejo do tega spoznanja!

Veselo napreduje ideja kršč. socializma povsodi. Kmet in delavec nista več nista živina, ki se peha in trudi dan na dan, ne vedé čemu. Pri nas v Slovencih čedalje bolj prodira pravo nazaranje o državi, o njenih tvoriteljih in njenih dolžnostih do posameznika. Ljudstvo zahteva občno volilno pravico. Ne bode dolgo, in vsak državljani bo imel po izvoljenem poslancu besedo pri upravi države. Vsak volilec bo moral imeti svoje nazore, katere bode moral zastopati javno. Odprti mu bode dve poti: jedna, ki jo kaže sveta cerkev, druga, po kateri hodijo vragovi častilci. Toraj že principijelno se bo moral odločiti na jedno stran.

LISTEK.

Vilharjeva opera: „Smiljana“.

(Dalje.)

V četrtem činu nastopi intrigantni mezzosopran Marta, ki je gledala ta prizor. Njen dolgotrajni smeh pač ni posebno estetičen, tem krepkejši pa njen samospjev: »Gdje su ljudi, gdje je narod, da jim pričam čudo ovo?« Pred Marico, Božem in ljudstvom se zakolne Smiljana pri Materi Božji, da ni prejela od Marka verižice. S tem je njena dramatična krivda dovršena. Vsi gredo v cerkev, Smiljana pa sama peva žalobno: »Kako Juda izda Spasa Za par jadnih srebrnjaka, Tako ja za djerdan zlatni Nikolu junaka«. Orglje zadoné iz cerkve, med tem se razgovarjata Smiljana in Nikolo, ki mora v vojake, pa še ne ve za nezvestobo. Iz cerkve pride ljudstvo. Mladenci, ki morajo v vojake, pevajo v četverglasnem zboru: »Izljubi me, majčice, Izgrli me, sestrice, A ti, draga, roni suze; U vojsku nas uze, oj!« Odgovarja jim dekliski zbor: »Tko će kolo voditi, Tko li travu kositi, Kad nam odu u vojnike Momci, naše dike, oj!« Med kolom, ki ga zaplešejo, odkrije Marta Smiljanino nezvestobo in v dokaz ji izvleče iz nedrij verižico. V burnem prizoru, v katerem bi Nikolo Marka umoril, če ga ne bi ljudstvo zadržalo, prosi Smiljana milo Ni-

kolo odpuščanja: »Grlim tvoja koljena, Nikola! Oprosti mi, djavo me zavede!« Nikola ji odpusti; a jo zavrže: »Al pogledom tvojim me ne kini! Na oči mi više ne dolazi!« V najvišji legi vsklikne Smiljana: »Ja oh meni! Kud sam pristala?! Ljuto plačam«. Na to pa — in to je dramatični konec dejanja — ne pojoč, brez glasbe, reče navadnim glasom Smiljana: »S Bogom, Niko! Jdem tražit sreće i ljubavi — ma do dvora Boga velikoga!« in se vrže v prepad. Kot epilog se glasi zadnji prizor: Med polnim orkestrom poklekne ljudstvo pred kip Matere Božje in peva isto melodijo, ki jo je prej pela Smiljana v molitvi, sedaj s četverosplovom, ki ga spremlja sedmeroglasen mešan zbor: »O majko Božja, ti se smiluj...«

Besedilo opere pač ni samo zase kot celota posebno umetniško, a je polno lepih liričnih mest; proračunjeno je za glasbeni efekt. Tudi molitve ne morejo izbrisati nepovoljnega utisa, ki ga dela dvojni samomor, a to gre na rovaš pesniku. Skladatelj gosp. Vilhar pa je razvil v tej operi res veliko tvorno glasbeno moč. Njegova »Smiljana« je že znana tudi v inozemstvu. Francoski kritik A. E. E. Vincent piše o nji: »Med najznatnejšimi (hrvaškimi) operami je treba navesti »Smiljano«... Skladba je slikovita, narodna in v nečem podobna češkim pesmim, iz katerih je Smetana zajemal svojo inspiracijo.

»V obče bi glasbeni pokret v Zagrebu mogel spominjati pokreta v Pragi, a jugoslovanski glas-

beniki v ničem ne zaostajajo v glasbeni naobrazbi, invenciji in koloritu za češkimi.

»Uvertura »Smiljane« je pisana v visokem stilu, in s svojo konstrukcijo spominja najlepših klasičnih umotvorov. Po lahнем pozivu harfe sledi jedna fraza eksponirana na narodnem motivu v klarinetih, a potem prenešana v druge instrumente z mnogimi varijacijami in s popolnim poznanjem nijans in kontrapunktičnih efektov. Cela tema v svojem razvitku je polna bistrine in se v vsem drži klasičnih načel... Dejanje je jako živahno, lepo in vešče izvedeno, in ima oni narodni značaj, ki se nahaja v gledaliških produkcijah Dolenje Avstrije. Ti surogati benečanske umetnosti so ohranili pri raznih narodih oni lahni svobodni polet, ki se ne nahaja v skladbah, navdihljenih s klasičnimi tradicijami. Neka čudna sorodna vez je med temi umetniškimi poskusi; zasledovati se dajo od obal Izare do Neretve. Ali fantastična priroda dinarskih Alp, med katerimi se je nekoč odgojil duh Karola Gozzija, kjer so se razvili slikoviti bosanski običaji, bo zagotovila zagrebškemu gledališču palmo vspeha v genre-u zgodovinskem in narodnem... Velika je zasluga skladalja Smiljane, da ne pripada nobeni šoli. Pač italijanska oblika ni čisto zavržena, a ritem ne škodi ni malo deklamaciji, recitativ je zelo niansiran in pogost. Nepobitne vrednosti orkestracije mi pač ni treba zopet omenjati.

(Konec prih.)

Zahtevalo se pa bo od njega mnogo več. Poznati bo moral natanko stremjenje svoje stranke na gospodarskem polju. Tudi sam bo prinašal svoj delež k stvari, na katero se bode opiral od njega izvoljeni odposlanec. Sam bo moral vedeti, kje da mu napak hodi, kje da ga tišči breme. Obsežno znanje v svoji stroki mu bo pomagalo k zboljšanju njegovega stanja. Poznanje drugih strok mu bo v nekoliko potrebno, da bo pravičen bližnjemu.

Delavec se mora strokovno izobraziti. Imel bo od tega korist podjetnik-delodajalec, še večjo korist pa delavec sam. Strokovno izobražen delavec proizvaja — tako govori statistika — mnogo več, ker je priročen in spreten, ker ve uporabiti vsako bližnjico v dosegu cilja; proizvaja nadalje ličnejše in lepše blago. Tovarnar bo toraj lahko tekmoval z drugimi tvornicami, v katerih so delavci le mehanični stroji. S svojim strokovnim znanjem bo pa delavec neobhodno potreben delodajalcu. Ta si ne bo mogel izbirati delavcev in jim narekovati zaslužka, kar je sedaj mogoče, ker je navadno delavec le majhno kolesce pri aparatu, ki se lahko zamenja. Upoštevati bo moral njegovo inteligenco, njegovo zvestobo in ne samo njegovega telesnega dela. Delavec bo vedel, s kakšnim dobičkom da njegov delodajalec trži, zahteval bo lahko za se svoj del. In če to ne bo šlo lepim potom, potem bo šlo s pomočjo štrajka, ki bo tačas veliko večjega pomena. Danes ima štrajk, vsaj pri nas, navadno samo moralen pomen, takrat bo imel pomen boja za obstanek za obe stranki. Delodajalec ne bo dobil novih strokovno izobraženih delavcev, ker bodo ti združeni v strokovnih delavskih zvezah. Če pa dobi navadnih, neizurjenih močij, kar je mogoče, potem bo njegov obrt nazadoval in lepega dne propadel. Tako si bo delavec priboril svoje plačilo, kajti same besede ne pomagajo dosti. Ideja združevanja bo slavila zmago. Isto velja o obrtnikih. Mali obrtniki propadajo, ker ne razumejo napredka v tehnikah. Ako bi pojмили skrivnost proizvodnje s stroji, ne bilo bi se jim ničesar bati. Kakor je delal njegov oče, tako dela on, čas pa hiti preko njega. Ako se hoče obdržati na površju, se mora z vrstniki družiti, ž njimi nabavljati stroje, ž njimi v trdni falangi stopiti velikemu kapitalu nasproti. Kako pa hoče dandanes kaj doseči, ker vsak osamljen zdihuje o slabih dnovih. Strokovni listi in ljudske knjižnice bi ga poučili o novih iznajdbah, o dobrih napravah v njegovem obrtu. Videl bo, da je mnogo dobrih pripomočkov, ki bi povzdignili njegov obrt. Spoznal bi neobhodno potrebo proizvodnje s stroji. Strojev bi si ne mogel sam kupovati, — spoznal bi korist zadrug.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. avgusta.

Baron Chlumecky v Ištu. Vest, da je pozvan na cesarski dvor v Ištu poslanec baron Chlumecky, večni liberalni kandidat za naslednika na stolu avstrijskega ministerskega predsednika, je vzbudila v vseh krogih veliko pozornost. Listi najrazličnejše politične barve so kovali tem povodom razne kombinacije. Najbolj verjetna pa je izmed vseh misel, da je bil to nekaj poskus za dosego nekake sprave med raznimi parlamentarnimi strankami ter rednega dela v prihodnjem zasedanju poslanske zbornice. »N. W. Tagblatt« objavlja tem povodom naslednji strankarsko oficiozni komunike: Poročilo, da je bil baron Chlumecky pozvan v Išč, je vzbudilo samo ob sebi umevno v političnih krogih veliko pozornost. Da pa preprečimo nadaljne prazne kombinacije in komentarje, se nam zdi potrebno pojasniti, da je bilo cesarju mnogo na tem, izvedeti mnenje tako izkušenega politika in parlamentarca, kakor je ravno Chlumecky, v trenutku, ko se delajo poskusi za dosego rednega dela v parlamentu in preprečenje obstrukcije posebno pri volitvah v delegacijo. Neposrednih posledic pa ta vsprejem v Išču nikakor ne bo imel. — Dunajska židinja je pa mnenja, da je odgovoril Chlumecky na vprašanje, kaki koraki se zde njemu najumestnejši v dosego zaželenje sprave in na katere opozicijske voditelje naj bi se vplivalo, da se z uspehom prepreči obstrukcija. Tudi to so pa le gola domnevanja in pozitivnega o tem nihče nič ne ve. Gotovo je le to, da je bil razgovor o poli-

tičnem položaju. Nemškimi radikalcem seveda nikakor ni všeč, da se govori o opoziciji, ne da bi sami prišli do besede. Vidi se, da Chlumeckemu ne zaupajo posebno veliko, in so znova zatrdili, da se ne udajo njegovi komandi.

Nemško-radikalni Heb v nevarnosti? Prihodnjo nedeljo, 3. septembra, se vrši v Hebu slavnost blagoslovljenja zastave ondotnega vojaškega veteranskega društva. Za to slavnost se delajo velike priprave. Pričakuje se mnogo udeležencev iz zunanjih krajev in celo z Dunaja pride baje 800 mož s posebnim vlakom k tej slavnosti. To pa ni všeč hebskim »nemškim veterancem«. V posebnem oklicu, pri katerem sta brez dvoma sodelovala poleg Irota tudi Schönerer in Wolf, se opozarja nemško nacionalno prebivalstvo na ta nečuten napad na radikalno-nacionalni značaj hebskega mesta. »Heb je v nevarnosti«, kriče divjaški voditelji, »mestu se hoče zadati pečat ministerijalnega, merosodno preskušenege . . . patrijotizma. Poslanec Iro je že opozarjal na pretečo nevarnost, toda namestništvo in okrajno glavarstvo sta preveč naklonjena našim nasprotnikom. Mi nemško nacionalni Hebčani ne bomo mirno opazovali tega napada. Prišlo bo brez dvoma do hudih nemirov. Prosim vas, nemški veterani, ne sodelujte, ko bodo črne sile hotele narediti iz starega Heba patrijotično mesto. Nobeden naj se ne odzove povabilu. Pridite pa v Heb vsi, od blizu in daleč, in pokažite, kako vam je pri srcu nemško-nacionalni značaj hebskega mesta!« Tako oklic. Ali bo avstrijska vlada še nadalje mirno gledala tako blatenje vsega, kar je sveto vsakemu pravemu Avstrijcu?

Pruska poslanska zbornica je predvčeranjim zaključila dolgotrajno zasedanje. Tem povodom je imel knez Hohenlohe nagovor, v katerem se je najprej zahvalil ljudskim zastopnikom za trud in delavnost, ki so ju pokazali v minullem dolgotrajnem zasedanju. Po teh splošnih besedah je pa prešel govornik na kanalsko predlogo. Rekel je med drugim: Najiskreneje mora vlada obžalovati, da zbornica ni pritrdila velikemu kanalskemu podjetju, ki naj bi vezalo Reno, Vesro in Labo in vzhod ter zahod gospodarski še bolj zjedini. Vlada bo v interesu blagrade dežele neomajno vztrajala pri tej ideji in z vso gotovostjo pričakuje, da bode prebivalstvo vedno bolj umevalo potrebo in velik pomen tega podjetja, in da se ji bo posrečilo že v prihodnjem zasedanju najti ugodnejša tla za svoj načrt ter doseči v to svrhu potrebno sporazumljenje. — S temi besedami je državni kancler storil svojo dolžnost napram vladarju, sam pa je bil najbrže bolj ko kedaj prepričan, da govori večinoma gluhim ušesom. Dobro je namreč znano pruski vladi, da z izrednimi in uspešnimi sredstvi ne sme pritiskati na močno opozicijo, po ovinkih in administrativnim potom se pa kaj malo doseže. Vlada do gotove meje lahko odslavlja državne uradnike, a ljudskega prepričanja s tem ne bo spremenila.

V Belgiji napovedujejo za današnji dan nove poulične izgrede. V današnji seji poslanske zbornice se namreč prične glavna plenarna razprava o novem znanem načrtu za spremembo volilnega reda, kakor ga je izdelal ministerski predsednik Smet de Nayer. To pa hočejo socialni demokratje s silo preprečiti, ako drugače ne dosežejo svojega namena. Vodstvo socialistične stranke je navlašč zato sklicalo minuli teden socialistični kongres ter med drugim pooblastilo glavni svet, naj prične z najintenzivnejšo agitacijo. Vprizoriti hočejo ob enem z burno obstrukcijo v zbornici večje poulične demonstracije, kakoršne so se zadnji čas udomačile v Belgiji, in s tem ter drugimi enakimi sredstvi preprečiti razpravo o tem vladnem načrtu. Liberalci jim baje tokrat ne bodo pomagali, ker jim novi načrt dosti bolj ugaja, kakor prejšnji, in tako socialisti zaman pričakujejo kakega povoljnega uspeha.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. avgusta.

(Osebnosti.) Za župnijo St. Vid pri Zatičini je prezentovan č. g. Janez Vidergar, župnik pri sv. Juriju pod Kumom, in za župnijo Radovico č. g. Matija Novak, župnik v Poljanici. — V c. kr. višje duhovniško izobraževališče pri sv. Avguštinu na Dunaju je vsprejet č. g. Matija Prelsnik, vikarij v Novem Mestu. — P. Alojzij

Žužek, S. J., je danes prišel v Ljubljano ter tukaj ostane v pomoč za sv. misijone. — Profesor na tukajšnji drž. realki g. H. Pirker je umirovljen. Profesor na gimnaziji v Kočevju M. Sebastian je premeščen v Gradec, suplent na državni gimnaziji v Mikulovu Oton Hesse pride za gimnazijskega učitelja v Kočevje, suplent Karol Werner z Dunaja za učitelja na ljubljansko realko in Anton Jošt iz Ljubljane v Pazin. — Podpolkovnik Jos. Gressel pl. Baraga od 17. pešpolka je dobil za eno leto dopust.

(Tržaški namestnik) grof Goëss je 27. t. m. odpotoval preko Gorice na Tolmino, kjer ostane štiri dni, potem pa gre na Koroško na dopust.

(Državne mitnice.) Koncem tekočega leta poteče zakupna pogodba glede državnih mitnic v Štiriji in Vipavi. Za te dve mitnici in vse druge v deželi, ki morda vsled odpovedi dotičnih pogodb postanejo proste, bode v kratkem razpisana zakupna obravnava. Ko bi ta obravnava ne imelaovoljnega uspeha, bode z novim letom erar sam v svoji režiji pobiral mitnine. Da pa si za ta slučaj erar že naprej zagotovi sposobnih mitničarjev, razpiše tukajšnje fin. ravnateljstvo natečaj za službo. Oddajale se bodo v prvi vrsti doslužencem, upokojencem in invalidom, ako so še sposobni za ta posel. Prosilci se morajo izkazati z zdravniškimi in npravnostnimi izpričevali ustno ali pismeno pri fin. ravnateljstvu. Prijavitelj je treba tudi zahtevano odškodnino za mitnico, tiskovine in inventar, eventualno varščino in mitnico, kjer želi kdo vstopiti. Več se izve ob uradnih urah pri fin. ravnateljstvu v Ljubljani.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.) Za popolnitev izpraznjene službe na II. mestni deški petrazrednici se predloži c. kr. deželni šolski svetu terno predlog. Soglasno se vzemo na znanje poročila c. kr. okr. šol. nadzornika profesorja Fr. Levca v nadzorovanji mestne dvorazrednice na Barji, mestne dekliške osemrazrednice na Vrtači, zasebne notranje dekliške petrazrednice in slovenske pouka na zasebni notranji trirazredni meščanski šoli pri uršulinkah, in o letošnji okrajni učiteljski konferenciji za slovenske in dvojezične ljudske in meščanske šole se vzemo soglasno na znanje. Odobre se vsi nasveti, združeni s temi poročili, in sklene se vsa omenjena poročila predložiti c. kr. dež. šol. svetu. Učiteljicam: Marijani Prosenčevi, Mariji Šerčevi, Juliji Borowski, Agnezi Zupanovi in Franji Zemmetovi ter učiteljem Jakobu Dimniku, Jakobu Furlanu in Luki Jelencu izreče se pismena zahvala in priznanje prvim za trudaljubivo in uspešno poučevanje v šoli, drugim pa za spretno sestavljenja in poučna predavanja pri letošnji okrajni učiteljski konferenci. Pritožba radi neke začasne izključitve se odkloni. Sklene se V. razred II. mestne deške petrazrednice radi nedostatnega prostora v šolskem poslopju premestiti v zasebno hišo. C. kr. okr. šol. nadzornika prof. Kl. Profta poročili o nadzorovanji zasebne deške šole nemškega šolskega društva in pa o okrajni učiteljski konferenci za nemške ljudske in meščanske šole se soglasno vzameta na znanje in se predložita c. kr. dež. šol. svetu. Odobre se vsi s tema poročiloma združeni predlogi. Končno se reši par internih vprašanj.

(Iz Tržiča.) Včasih sem Vam že poročal o smešni nadutosti naših domačih in privandranih hajlovcev. Dovolite, da Vam danes sporočim smešnico, ki pa se je resnično dogodila. Pred nekaterimi dnevi prenočevali so vojaki iz Celovca v našem trgu. Kakor vsak večer, tako se je tudi tisti večer v neki tukajšnji gostilni — pa ni bilo pri »Moltkeju« — zbralo slovensko omizje pri dobri kapljici. K slovenski mizi prisede neki »purgar«, ki pa kljub temu, da še danes ne zna druge nemščine, nego znani tržiški »tajč«, po tukajšnjih gostilnah kaj rad uganja nemškonacionalne burke. Pri sosedni mizi je sedel nadporočnik iz Celovca, trd Nemec, ki ni umel ne besedice slovenski. Da bi temu pokazal svoje vrlo nemško prepričanje, je začel ta hajlovček prav krepko Slovincem zabavljati in kakor pohvale išoč se je na koncu svojega zabavljanja obrnil proti nadporočniku in mu zaklical »heil«. Toda sedaj jo je skupil. Nadporočnik mu je odvrnil s primernim povdarkom: »Ich kenne kein „Heil“. Ich kenne nur ein „Hoch“, ein „Živio“ und ein „Na zdar“, „heulen“ ist die Sprache der Hunde.« Tableau! Ta poper je nacionalnemu revšetu tako sapo zaprl, da si ni upal besedice odgovoriti. Osramočen jo je

hitro popihal iz sobe, spremljal ga je pa glasen krohot navzočih gostov. No, kaj ne da to pa ni več smola, to je že prava »žajfa«!

(Skupil jo je!) Gostilničar Fr. Intihar na Vrhniki pri Starem trgu je hotel napraviti kegljišče in pomakniti leseno kolibo jeden meter nad površino tamošnjega potoka. Ker so se sovaščani že preje več časa pritoževali, da iz Intiharjeve hiše mečejo razno nesnago v vodo, so se uprli nameravani stavbi za kegljišče, ki bi oviralo razgled proti hiši. Pritožili so se na logaško okrajno glavarstvo ter v pritožbi naveli fakta. Fr. Intihar čutil se je vsled tega žaljenega, češ, da so ga dotični sovaščani po krivem obdolžili, in je vložil tožbo pri okrajnem sodišču v Ložu. Pri obravnavi dne 5. julija so bili po § 487. k. zak. obsojeni: Podžupan Jernej Poje na 14 dni zapora, poostrenega z dyema postoma; A. Palčič, A. Lavrič, A. Sterle, Jakob Nelc, Jos. Petrič, vsak na sedem dni zapora; Jurij Namre pa vsled starosti na tri dni. A obtoženci so se pritožili na deželno sodišče, katero je pri današnji obravnavi razveljavilo prvo razsodbo ter vseh sedem oprostilo, Fr. Intiharja pa obsodilo na povrnitev stroškov.

(Paša na Planinah.) Iz Gorij se nam piše: Mislimo, da ne bo škodilo, ako tudi širnejši svet enkrat zve nekaj o naših planšarskih zadevah. Dne 29. avgusta t. l. je došlo na Jerneja Rozmana iz Višelnice od c. kr. gozdnega oskrbnistva povelje, naj spravi svojo živino s Kranjske doline domov. Zakaj ta nova naredba proti našim ubogim planšarskim upravičencem? Ali ni dosti, da so naši kmetje pogodbo glede planin tako neprevidno sklenili, da morajo skoro polovico živine doma imeti čez poletje? Ali še ni dosti, da so si dali čas paše na planinah tako kratko odmeriti, da pri živini ni drugega nego nered? Ali ni dosti, da so vsi zaseki (frate) prepovedani (zaklinčani) za pašo, da morajo naši revni kočarji leto za letom prej industrijski družbi, sedaj c. kr. erarju plačevati neprimerno visoko odškodnino za pašo? Ne, vse to še ne zadostuje, sedaj hoče slavni c. kr. erar pred določenim časom živino s planin spraviti. Ne samo, da je že to dejstvo pri nas žalostno, da se po Gorjah zadnja leta množi brezposestni proletarijat, sedaj se na ta način še pospešuje. Ne vemo zakaj c. kr. gozdno oskrbnistvo dela te ovire, ki se ne ujemajo s pogodbo. Ali jim niso Gorjanci dosti odjenjali, ker so v svoji nevednosti sklepali pogodbe nemški? »Incident in Scyllam... industrijska družba nas je zatirala, a sedaj...« Najjasnejše se to vidi v sledečem slučaju. Pogodba pravi, da se sme na Kranjski dolini pasti od dne 24. junija do 13. avgusta 260 glav živine, od 13. avgusta do 20. sept. pa le 50 glav. Na papir je res dala v Gorjah industrijska družba te številke, toda slavni c. kr. erar, ki je njen naslednik v posestvu, ne pusti niti za polovico glav. Za 260 glav govedine je res prostega na planini samo planinskega — zraka, trave in vode pa jedva za polovico; in faktično je samo ta polovica do 13. avgusta bila na planini. Take so razmere letos, za prihodnje leto nam pa še lepše stvari obetajo. Če bomo tako napredovali, potem v Gorjah čez par desetletij ne bode drugega nego — berači.

(Koča v Planici.) Iz Rateč se nam poroča: Koča v Planici ima prihodnjost. Ni ga skoro več dne, da ne bi posetili turisti lepo dolinico in vsakdo se vrne zadovoljen in vesel. Da je mogla radovljiska podružnica slovenskega planinskega društva že letos postaviti večjo kočo ter jo oskrbeti z okrepčili, imela bi že lahko lep skupiček. Toda kakor smo čuli, razširi jo gotovo prihodnje leto znatno ter jo oskrbi z ležišči in provijantom. Vendar stopi rad i sedaj vsakdo na ljubko verando, ki je nekak temeljni kamen večji zgradbi, in kar je važneje, branik, ki ohrani Planico nam. Tudi namerava podružnični odbor napeljati prihodnje leto Nadižo v kočo, tako da bode vsakdo lahko pil že doli v koči izvir Save-Dolinke.

(Izleta v Planico) udeležita se poleg pevcev blejskega mešanega zbora pevski društvi iz Radovljice in Kranjske gore. Naznanili so svojo udeležbo tudi slov. planinsko društvo v Ljubljani ter planinski Piparji.

(Nagrobni spomenik) za ponesrečeno turistinjo ter prijateljico in podpornico slovenskega planinskega društva, ki se je posebno zanimala za Planico, postavi radovljiska podružnica slovenskega planinskega društva na pokopališču v Ratečah ter

prične zbirati prispevke v ta namen na dan otvoritve koče v Planici.

(Prvo nagrado) pri dirki v Berlinu dne 27. t. m. je dobil Fran Počkaj, član slov. biciklistov »Ljubljana«.

(Z Rakeka) se poroča, da so ondi povodom cesarjevega rojstvenega dne razobesili mnogo cesarskih in slovenskih zastav. Slovenske trobojnice pa so baje bodle v oči nekatere nemške častnike in podčastnike od 27. pešpolka, ki se je ravno ondi mudil na vajah. Zahtevali so, naj se slovenske zastave odstranijo, po gostilnah pa so vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda metali na tla. Tako in še več se poroča »Edinosti«. Ako je vse to res, potem moramo zelo obžalovati, da se kaj takega dogaja, in pričakujemo od vojne uprave, da strogo in odločno prepreči vsake politične demonstracije mej vojakov. Še tega nam je treba v Avstriji, da prično vojaki politizovati! Kako je te dni besnela »N. Fr. Pr.«, ker je baje v Lvovu na nekem banketu neki častnik zaklical »Slava!« Mi obsojamo vsako politično demonstracijo mej vojakov, naj pride od slovenske ali nemške strani, toda za vse jednake dolžnosti. Principiis obsta!

(Od Sv. Gregorija) pri Ortneku se nam poroča, da od nedelje pogrešajo posestnika Petra Vaterno. Kdor o njem kaj ve, blagovoli naj to naznaniti županstvu.

(Strelna.) V torek so v Št. Petru na Krasu vsled hude suše z veseljem pozdravili prepotreben dež, ki je zemljo dobro namočil. Žal, da ni bilo brez nesreče. Treščilo je na razne kraje, mej drugim je strelna zadela 21letno šele dobra dva meseca poročeno ženo ter jo usmrtila. Strelna jej je zdrobila dežnik in napravila na trati dvoje lukenj. Našli so jo, kakor bi bila še živa; držala je v roki dežnik.

(Župnijske izpite) delajo v Mariboru gg.: Jos. Cerjak, korni vikarij v Mariboru; A. Cestnik, upokojeni duhovnik v Hočju; I. Hribernik, špiritual v Mariboru; L. Hudovernik, stolni vikarij v Mariboru; P. Gregorec, kapelan v Mozirju; A. Novak, kapelan v Vojniku; A. Podvinski, kapelan v Slivnici; I. Sigl, kapelan v Št. Petru; Fr. Višnar, kapelan pri Sv. Križu; Jos. Weixl, kapelan v Ljutomeru.

(Mariborske šolske sestre) so prevzele sirotišnico v Mostaru, kamor sta že odpotovali sestre Roza Jug in Štefanijski Detiček.

(Komedijski.) S Slatine se poroča, da je znani dr. Hoisel dne 27. t. m. sam sebi priredil slavnost v proslavo svoje 25letnice. Na večer je bil na njegove troške razsvetljen jeden del kopališkega drevoreda z lampijoni, in pred stanovanjem mu je igrala godba. Dr. Hoisel se je seveda godbi zahvalil in zahajal. Vsa ta naročena komedija je bila le demonstracija peščice tamošnjih prusakov.

(V Rajhenburgu) ob Savi se je minulo nedeljo vršila nenavadna svečanost. Kakor znano, so se leta 1881 v tamošnjem starem gradu nad Rajhenburgom naselili očetje trapisti s Francoskega. Grad je bil kupil brat Gabrijel Giraud, preje bogat tovarnar v Lijonu, rojen leta 1831, ki je stopil v red in kupljeni grad popravil ter zgradil tovarno za čokolado in likér »Trapistin«. Vse je krasno vrejeno in električno razsvetljeno. Brat Gabrijel je podpiral reveže z denarjem, hrano in obleko. Umrl pa je dne 28. svečana ter pred smrtjo izrazil željo, da bi bil pokopan med brati v Rajhenburgu. Na željo njegove družine pa so 10. sušca telo odpeljali na Francosko, a srce njegovo je ostalo v Rajhenburgu v kapelici, od koder so je minulo nedeljo prenesli v srebrni posodi na samostansko pokopališče ter vzdali v kameniti podstavek velikega križa. Vsa svečanost je bila pretresljiva za priidujoče.

(Poreška »L'Istria«) je te dni v dolgem članku čenčala o naših političnih razmerah ter Slovencem očitala razne pregrehe. Tako trdi poreška babura, da edino le Slovenci izzivljajo Nemce in Lahe. Tako so izzivali tudi Čehi, ko so prišli v »nemško« Celje in »laški« Trst. Tako so Nemci v Ljubljani vedno v veliki nevarnosti za svoje življenje, kar more poreška klepetulja vedno dokazati! V Gorici morajo Italijani vedno biti na straži proti nahujskanim slovenskim kmetom iz okolice. Ravno taki barbari so po mnenji poreškega glasila tudi Hrvatje in Čehi. V Zagrebu n. pr. so Hrvatje zabranili Srbom razviti zastavo. V Dalmaciji Hrvatje Italijanom niti ljudskih šol ne privoščijo. V Istri so Italijani v vednem strahu

pred Slovani. Da, ti objestni Slovenci in Hrvatji, ne bodo nikdar siti, ko bi jim vlada tudi vse dovolila, kar hočejo. Tako modruje poreška čenča, kateri je menda solnčarica pamet zmeščala. In nemški listi zajemajo iz tacihi pomijakov!

(Tržaški Nemci) od časa do časa pokažejo svoje rožičke in dajejo razumeti, da so tudi tukaj in hočejo sčasom govoriti odvažno besedo. Kako se čutijo, dokazuje oni Prus, ki je nedavno na tržaški pošti pretil: Le čakajte, kedar pridejo Prusi v Trst, bo pa druga pela. In ni še dolgo, ko je eden pruskih naseljencev pri sv. Ivanu poleg Trsta modroval, da bodo Nemci vse v morje pometli, kar ni nemškega. Mnogo tržaške trgovine je že v nemških rokah, zato pa so tudi tako ošabni. Sedaj gredo sicer še Italijanom na roke v boju proti Slovanom, a utegne priti čas, da bodo samostojno nastopali. Slovenci moramo biti torej pripravljeni, kajti iz raznih zased se pojavljajo nasprotni čete. V to pa treba poleg žive narodne zavesti tudi trdne gospodarske organizacije. Sami lepi, gladki članki nas ne bodo rešili...

(Italijanski manever.) Iz Ricmanj se poroča, da je 27. t. m. tamošnji župan hodil po hišah nabirat podpise za prošnjo, da bi se občini Ricmanje in Boljunec združili s Trstom. To je gotovo italijanska zvijača proti okoličanom, ki prosijo za ločitev od Trsta in ustanovitev posebnega okrajnega glavarstva. Ali se res še dobé v slovenskih občinah tako kratkovidni župani, ki tiščé v italijansko žrelo?

(Kam gre denar?) Iz Kopra poročajo »Edinosti«: Neka žena je prišla v prodajalnico ter zahtevala svilen robec. Trгоvec ceni robec 3 gld., žena mu ponudi tri krone. Trгоvec se razardi in ženi priloži zausnico. Žena gre tožit, trгоvec mora plačati 5 gld. globe v blagajnico za uboge. Nekaj časa pozneje se trгоvec pritoži prvemu meščanu v Kopru, da je moral za zausnico plačati 5 gld., a meščan ga potolaži: »Nič Vam ne bodi žal, saj petak pojde za »Lega nazionale«. In vendar je v Kopru mnogo revežev! Ali je to pravično?

(Požar.) Dne 24. t. m. je pričelo goreti v Košenici P. Peternela na Dovjem. Zaradi suše ni bilo mogoče ustaviti ognja, ki pa se ni še razširil do gozda.

(Novi semuji.) Slovenji Gradec je dobil dva nova živinska semnja, in sicer dne 4. septembra in 2. oktobra.

(Samomorilec Novak), o katerem smo včeraj poročali, je umrl včeraj popoldne ob 1/5. uri. Ranjena natakarka okrevava v malo dneh.

(Dva Zagrebčana na severu.) Včeraj je »Agr. Tagblatt« prejel pisma od dr. Antolkovića in Arnolda, ki se mudita na mrzlem severu. Jedno pismo je iz Hammerfesta, pisano dne 18. avgusta ob polnočnem solncu. Dne 14. avgusta sta bila na Medvedjem otoku ob 80. stopinji severne širine.

(Razsodba glede občinskih volitev.) V neki razsodbi je upravno sodišče razsodilo, da se mora dan objave občinskih volitev všteti v zakonito določeni osemndnevni rok in da častni občani volijo v prvem volilnem razredu.

(Židovski prazniki in nedelja.) »Dun. Hirap« poroča, da so na višji realki v Rabi pretrgali pismene zrelostne izpite zaradi židovskih praznikov, a ustne so nadaljevali v nedeljo. Saj minister Vlasie ni žid!

(Starost evropskih vladarjev.) Najstarejši je papež Leon XIII., rojen dne 2. sušca 1810; vel. vojvoda luksenburški je star 82 let, danski kralj 81, vel. vojvoda saksonsko-vajmar-ajzenaški 81, angleška kraljica 80, vel. vojvoda meklenburški 79, vojvoda majninski 73, vel. vojvoda badenski 72, vojvoda saksonsko altenburški 72, vel. vojvoda oldenburški 72, saksonski kralj 71, švedski kralj 70 in avstrijski cesar 69 let.

(Kako narodi nosijo denar?) Neki Francoz trdi, da se posamezne narodnosti poznajo tudi po tem, kako nosijo denar pri sebi. Francoz nosi svoj denar navadno v usnjatem mošnjičku, Nemec v lepo pleteni denarnici od svile, Anglež kar v desnem žepu brez mošnjička, zlato, srebro in baker, vsevpred. Američan pa ima svoje bankovce lepo zvite v dolgi in ozki listnici. Južnoameriški kapitalist pa skriva svojega mamona v pas, ki je tako zvito narejen, da mu tat ne more blizu. Italijan nižje vrste zavije svoj denar v robec, isto

dela tudi Španec. Ruski kmet pa skriva svoj denar v skornje ali pa ga zašije v kožuh.

(Knez Borghese) je imel v Rimu in okolici bogatih posestev, a šlo je skoraj vse rakom žvižgat. Minolo soboto je bila podpisana pogodba, po kateri država prevzame galerijo slik in muzej kneza Borghese za 3.800.000 lir.

(Mascagni) je od Američanov dobil časten nalog, da v proslavo admirala Deweya uglasbi himno, in neki novojorški list je za 12500 frankov dobil pravico, da prvi objavi himno.

(Prazna obljuba.) Krojač: »Jaz ne morem več čakati; že pred šestimi meseci ste rekli, da umrje vaša teta in me potem plačate«. — Dolžnik: »Ker pa noče umreti«.

Društva.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani) priredi prihodnjo nedeljo 3. septembra izlet v Novo Mesto in priredi s sodelovanjem katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Novem Mestu veselico na vrtu gospoda A. Jakeca. Vspored petja: 1. Svoji k svojim. 2. Pozdrav. 3. Za dom med bojni grom. 4. Hrvatska davorija. 5. Na moru. 6. Naša zvezda. 7. Venček narodnih pesmi. 8. Potujoča koncertna kapela, šalji petrospev. 9. Jezero tiho. 10. Popotnica. 11. Jadransko morje. — Pri veselici svira godba novomeške garde. — Začetek ob 4. uri. — Vstopnina za nečlane 20 kr., za obitelji 30 kr. — Društveniki so vstopnine prosti.

(»Zveza slovenskih kolesarjev«) naznanja tem potom, da se je vsled nepričakovanih zaprek preložil cilj dirke, ki bo dne 3. septembra t. l. na cestni progi Reka-Ljubljana, pri Travnovi gostilni »Amerika« na Glincah. Prijave k tej dirki je treba z vlogami (6 kron) vred vpslati najpozneje do 1. septembra opoldne zveznemu blagajniku, g. Ivanu Frelihu, dež rač. oficijalu v Ljubljani. Kontrolne štacije bodo v Ilirski Bistrici, Postojni in na Vrhniki, kjer bode skrbjeno tudi za okrepčilo dirkačev. Menjava koles je dovoljena, istotako so dovoljeni vodiči, a le na kolesih z enim sedalom. Splošno veljajo za dirko dirkališka določila, izdana po zvezi slovenskih kolesarjev. Vsi oni p. n. gg. kolesarji, ki so pripravljeni sodelovati pri dirki, naj izvolijo priti na razgovor danes ob 1/9. uri zvečer v gostilno k Viantu.

(Vabilo) k ljudski veselici, katero priredi domače pevsko društvo v Zgornji Besnici, dne 3. septembra 1899 v prostorih »pri Žnidarju«. — Vspored: 1. Petje. 2. Tombola. 3. Godba in prosta zabava. — Začetek ob 3. uri popoldne. — K obilni vdeležbi vabijo pevci.

Telefonska in brzojavna poročila

Zakopi, (Češko), 31. avgusta. Cesar se je v spremstvu višjega vodstva vojaških vaj ob 7. uri zjutraj podal k vajam.

Dunaj, 31. avgusta. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da bode vlada v drugi polovici sept. poskušala spravno akcijo mej Čehi in Nemci. Čehe hoče baje pregovoriti, da bi privolili v preklic jezikovnih naredeb. Kot nadomestilo bi jim vlada obljubila druge koncesije ter se na češke zahteve ozirala v jezikovnem zakonu. Toda Čehi ne bodo nikdar verjeli obljubam in nikdar prostovoljno se udali, da vlada preklic jezikovni naredbi. Vsled tega se sme že danes trditi, da se bodo novi pravni poskusi izjalovili. Praški »Politiki« se z Dunaja poročajo: Dokler dr. Kaizl sedi v kabinetu, tako dolgo je nemogoče misliti, da bi vlada preklicala jezikovni naredbi. In grof Thun je prelojal nasproti češkemu narodu, da bi storil tak korak.

Dunaj, 31. avgusta. »N. Fr. Pr.« prokuje, da je barona Chlumeckega potovanje k cesarju znamenje, da so dnevi Thunovega ministerstva šteti. A to so le pobožne želje nemških liberalcev.

Dunaj, 31. avgusta. Včeraj so v Währingu nemški nacionalci napali češko družbo in jednega Čeha ranili.

Graslici, 31. avgusta. Občinski zastop z županom vred je podal ostavko, ker vlada ni hotela ustreči njegovi zahtevi in oprostiti aretovancev.

Pariz, 31. avgusta. Tudi minulo noč ni bilo nemirov v Rue Chabrol. Nekaj Guérinovih tovarišev se je podalo zjutraj ob štirih na streho. Lepaki na raznih hišah pozivljajo somišljenike legašev, naj pomagajo

zatiranim, ki hočejo raje gladu umreti, nego se udati oblastvu. Splošno se sodi, da bo ta afera kmalu rešena.

Pariz, 31. avgusta. Déroulède zahteva v posebnem pismu na predsednika Loubeta, naj ga državno sodišče čim preje obsodi, da sam ne ve, v čem bi se bil pregrešil.

Washington, 31. avgusta. Ameriški konzul v Puerto Plata naznanja, da so se vstaši polastili vseh mest v njegovem okraju, tudi Puerto-Plata se je udalo.

Melusine-ustna in zobna voda

deluje izborna proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr. 2 567 10

Jedina zaloga

lekarna Milana Leustek-a v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Razpošilja z obratno pošto.

Umrli so:

28. avgusta. Fridrik Valjavec, vrvarja sin, 2 1/2 meseca. Vodmat 13. črvensti katar.

29. avgusta. Franciška Podbregar, delavca hči, 14 let, Tržaška cesta 12, jetika.

V hiralnici:

27. avgusta. Franc Blejc, pek, 37 let, myelitis ehron.

V bolnišnici:

25. avgusta. Ivan Kovačič, kovač, 40 let, srčna hiba. — Jožef Kašnik, gostac, 71 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m., srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
30	9. zvečer	736,1	17,0	sl. sever	jasno	
31	7. zjutraj	735,7	14,1	sl. jvzh.	megla	0,8
	2. popol.	734,7	21,7	sl. v. svz.	sk. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 18,0. normale: 17,1°.

Prodajalka

se išče v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Stara naj je nad 28 let, ter v računstvu dobro izurjena. — Plača po dogovoru. — Želi se bolj priprosta ženska.

Kje, pové upravništvo »Slovenca«. 704 3—2

Lak, kovinasti, mrzel uporabljen v poljubni boji. za razpis, pozlatanje, optike, kleparje itd. je v zalogi pri trdkri **RRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 23 11—5

Kuharica

se takoj sprejme pri nekem duhovniku, stara nad 30 let, lepega, poštenega vedenja in življenja. Kje, pové upravništvo »Slovenca«. 705 3-2

Radi primanjkujočega prostora je po čudovito nizki ceni na prodaj

popolnoma nov, lahek, na pol pokrit voz.

Natančneje pové **ADOLF HAUPTMANN** v Ljubljani, Sv. Petra cesta. 711 3—2

Št. 27833.

Razglas.

713 3—1

V smislu § 6. zakona z dne 23. maja 1873 (štev. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrnjen

prvotni iménik porotnikov za leto 1900
od 1. do 8. dné septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled, ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4. omenjenega zakona oproščeni:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dōbe, za vedno;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij, za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in rano-celniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče utrpjeti, za sledeče leto;
5. vsak, kder je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 28. avgusta 1899.

Telefon štev. 135.

Kupuje in prodaja vse zdalej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

BANKA Maks Veršec
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet štev. 847 533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto), obresti od dne do dne po 4 1/2 %. Poštno-hranilnišne položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 30. avgusta.	Dne 30. avgusta.	Dne 30. avgusta.
Skupni državni dolg v notah 100 glđ. 25 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 glđ. 171 glđ. 25 kr.	Kreditne srečke, 100 glđ. 196 glđ. 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru 100 . . . 15 .	5% državne srečke l. 1860, 100 glđ. 156 . . . 50 .	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ. 165 . . . — .
Avstrijska zlata renta 4% 117 . . . 90 .	Državne srečke l. 1864, 100 glđ. 194 . . . 75 .	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ. 20 . . . 90 .
Avstrijska krona renta 4% 100 . . . 15 .	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron 100 . . . 15 .	Rudolfove srečke, 10 glđ. 28 . . . 50 .
Ogerska zlata renta 4% 117 . . . 85 .	Tisne srečke 4% 139 . . . 50 .	Salmove srečke, 40 glđ. 84 . . . 25 .
Ogerska krona renta 4% 96 . . . — .	Dunavske vravnave srečke 5% 128 . . . — .	St. Genois srečke, 40 glđ. 84 . . . — .
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ. . . 903 . . . — .	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 . . . 107 . . . 60 .	Waldsteinove srečke, 20 glđ. 62 . . . — .
Kreditne delnice, 160 glđ. 384 . . . 80 .	Posojilo goriškega mesta 112 . . . — .	Ljubljanske srečke 23 . . . — .
London vista 120 . . . 60 .	4% kranjsko deželno posojilo — . . . — .	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ. . . 151 . . . — .
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 58 . . . 90 .	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% 96 . . . 90 .	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3220 . . . — .
30 mark 11 . . . 77 .	Priporitne obveznice državne železnice . . 215 . . . 25 .	Akcije tržaškega Lloydja, 500 glđ. . . . 434 . . . — .
30 frankov (napoleonador) 9 . . . 56 .	„ „ južne železnice 3% . . . 163 . . . 10 .	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr. . . . 72 . . . 50 .
Italijanski bankovci 44 . . . 40 .	„ „ južne železnice 5% . . . 118 . . . 75 .	Splošna avstrijska stavbinska družba . . 104 . . . 50 .
C. kr. cekini 5 . . . 70 .	„ „ dolenskih železnic 4% . . . 99 . . . 50 .	Montanska družba avstr. plan. 288 . . . 35 .
		Trboveljska premogarska družba, 70 glđ. . 180 . . . — .
		Papirnih rubljev 100 127 . . . 37 .

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zruhe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.